

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे
नृत्यकला विशारद (बी.ए.) भरतनाट्यम्

A

परीक्षा : जुलै : २०२२

द्वितीय वर्ष

विषय : महाकाव्य (20E BAB-213)

दिनांक: ०६/०७/२०२२

गुण: १००

वेळ: दु. २.०० ते दु. ५.००

सूचना: १) कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा. २) सर्व प्रश्नांना समान (२०) गुण आहेत.

प्र.१ महाभारताचे महत्त्व नृत्याच्या दृष्टिकोनातून समजवा. त्यामधील कोणत्याही तीन मुख्य व्यक्तिरेखांची माहिती विस्तारपूर्वक लिहा.

प्र.२ शिल्पाधिकारम् मधील माधवी ही व्यक्तिरेखा स्पष्ट करा. ह्या महाकाव्यामधील नृत्याचे संदर्भ विस्तारपूर्वक लिहा.

प्र.३ नवविधा भक्ति उदाहरणासहित विस्तारपूर्वक समजवा.

प्र.४ जयदेव लिखित दशावतार ची वैशिष्ट्ये लिहा. दशावतार मधील वामन अवतार व परशुराम अवतार विषयी माहिती लिहा.

प्र.५ भागवत पुराण बद्दल संक्षिप्त माहिती लिहा व नृत्यकारांकरिता त्यांच्या अभ्यासाचे महत्त्व स्पष्ट करा.

प्र.६ टिपा लिहा -

१) व्यक्तिरेखा स्पष्ट करा - रावण, सीता, मंथरा

२) शिल्पाधिकारम् ची कथा सविस्तर लिहा.

प्र.७ श्लोकांसहित अर्थ स्पष्ट करा

१) पादभेद (अभिनय दर्पण अनुसार)

२) उत्पलवन भेद

३) मंडलभेद

४) असंयुक्त हस्त मुद्रा विनियोग (कोणतेही २)

English Translation

Instructions: 1) Attempt any five questions from the following. 2) All Questions carry equal marks.

- Q.1** Explain importance of Mahabharata from the view of dance. Explain any 3 characters of Mahabharata.
- Q.2** Write in detail about character 'Madhavi / Matavi' from epic Silappadikaram. Write down all dancing aspects from Silappadikaram.
- Q.3** Explain Navvidha Bhakti with examples.
- Q.4** What is the special features of Dashavatar written by Jaydev ? Write in detail about Vaman avatar and Parshuram avatar.
- Q.5** Give brief introduction of 'Bhagavat Mahapuram'. Importance of study of Bhagvatpuran for a dancer.
- Q.6** Short Notes on –
- i) Write characteristics – Ravan, Sita, Manthara
  - ii) Story of epic Silappadikaram
- Q.7** Write shlokas with meaning –
- i) Padabheda (AD)
  - ii) Utplavanabheda
  - iii) Mandala bheda
  - iv) Asanyukta hastamudra viniyog (Any 2)
-